

планирования воспитательной работы со студенческой молодежью, спроектировано четырехлетние цели воспитания в высшем учебном заведении с учетом профиля подготовки специалистов.

Ключевые слова: воспитание, цели воспитания, планирование воспитательной работы в высшем учебном заведении, подходы в воспитании студенческой молодежи.

PLANNING EDUCATIONAL WORK IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

R. V. Sopivnyk

Abstract. In the article the purpose and disclosed the specifics of the planning of educational work with students in high school on the basis of a comprehensive, systematic, subject to student-centered, competency, and axiological activity approaches.

Planning educational work in higher education is seen as an integral part of education and training specialist technology. The study analysis scientific literature and regulatory documents on the issues of educational work at the university, studied the best practices of planning, summarized the basic provisions of the planning of educational work with students, designed four-year goal of education in higher education, taking into account the profile of training.

Keywords: education, the goals of education, planirovanie educational work in higher education, approaches to the education of students.

УДК 37.011.3-051:001.859

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ РЕЦЕПЦІЇ

І.Б.СПІВАКОВА, директор
Кловський ліцей № 77 (м. Київ)
E-mail: klovski77@bigmir.net

Анотація. Модернізація сучасної шкільної освіти вимагає від кожного вчителя виконання функцій інноватора, здатного в щоденній праці впроваджувати новітні ідеї, концепції, методики навчання. У статті аналізується інноваційна діяльність вчителя в умовах змін, модель інноваційної діяльності вчителя, яка розглядається як цілісна система прояву рис особистості, що сприяють розвитку інноваційної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі.

Ключові слова: інновації, інноваційна педагогічна діяльність, професійно значущі якості педагога, її критерії та показники.

Актуальність (Introduction). На сучасному етапі цивілізаційного прогресу, зумовленому динамічним розвитком новітніх інформаційних технологій, кардинальними трансформаціями у визначенні пріоритету ціннісних орієнтирів життєдіяльності, становленням інтелектуально-творчого суспільства пріоритетною ознакою часу стає інноваційність. У такому інноваційному процесі особ-

ливу вагу набувають людські ресурси, які покликані забезпечити зміни адекватні мінливим запитам суспільства і соціально-економічним умовам.

У зв'язку з цим, загострилася проблема розбудови якісно нової системи шкільної освіти, яка має не лише реалізовувати інноваційну стратегію організації освітнього процесу в навчальних закладах, але і забезпечувати постійний прогрес навчального закладу, стимулювати інноваційну педагогічну діяльність, позитивно впливати на формування в кожного суб'єкта освітнього процесу готовності до динамічних перетворень і здатності працювати в команді шляхом розкриття і розвитку індивідуально-особистісних потенційних ресурсів (здібностей, креативності, творчого критичного мислення).

Педагогічна громада наразі чітко усвідомлює, що традиційні стратегії, моделі, форми, технології, методики та засоби шкільної освіти вже не можуть повністю задовольнити соціокультурні запити вітчизняного, демократично налаштованого суспільства, потреби роботодавців і кожної особи зокрема, не забезпечують своєчасної підготовки людини до повноцінного життя у майбутньому, яке постійно ставить перед людством нові глобальні проблеми.

Пошук і проектування шляхів розв'язання таких суперечливих питань обумовлює перспективні напрями педагогічних досліджень. Зважаючи на це, актуальності набуває дослідження реалій розвитку інноваційної діяльності вчителя, який є головною дійовою особою будь-яких перетворень у системі педагогічного процесу .

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Освітні інновації як проблема наукового дискурсу з минулого сторіччя перебуває у фокусі пильної уваги вітчизняних та зарубіжних філософів, педагогів, психологів, методистів. Питання, пов'язані із моделюванням стратегій, проектуванням траєкторій, структур, визначення закономірностей функціонування інноваційних процесів у педагогічних системах входять до кола наукових інтересів В.П. Андрущенко, Н.М. Бібік, А.М. Гуржія, М.Б. Євтуха, С.Ф. Клепка, В.Г. Кременя, В.І. Лугового, В.О.Огнев'юка, В.Ф. Паламарчук, М.М.Поташника, О.Я. Савченко, С.О. Сисоєвої, П.Ю. Сауха, Л.Л. Хоружої, В.О. Хуторського, Н.Р.Юсуфбекової та ін. Історико-педагогічні аспекти функціонування та поширення освітніх інновацій висвітлено у працях Б.Бім-Бада, В.І. Загвязинського, І.П. Підласого, Л.С. Подимової, В.О. Сластьоніна та ін. Зміст і результати освітньої інноваційної діяльності – в публікаціях К.Ангеловскі, І.М. Дичківської, Н.І. Клокар, В.С.Лазарева, М.А.Моїсеєва, П.І.Підкасістого, М.М.Поташника, Е.Р.Роджерса, Л.М.Хоружої, Н.Р.Юсуфбекової та ін. Проблеми оцінювання інноваційних освітніх процесів розкрито у розвідках Л.М. Ващенко, Л.І. Даниленко, О.Б. Орлова та ін.

Велика кількість робіт присвячена дослідженню професійної діяльності вчителя (уявлення про структуру педагогічної діяльності, педагогічні здібності і професійно значущі якості вчителя) розвиток і формування яких забезпечують становлення професіонала в сфері педагогічної праці (П.Ф.Каптерєв, В.А.Кан-Калик, О.Н.Леонтьєв, А.К.Макарова, Н. В. Кузьміна, С.О. Сисоєва та ін.) [1,2,3,6, 10-15] .

Особливу роль в змістовному плані представляють дослідження педагогів-новаторів і вчених, які висунули і апробували різні новаторські ідеї (Ш.О.Амонашвілі, І. П. Волков, В. В. Давидов, Л.В. Занков, С.Н.Лисенкова, О.В.Сухомлинський та ін.) .

Таким чином, у вивчених наукових працях, розкриваються питання становлення спеціалізованої галузі знань про педагогічні інновації як теоретична

основа; їх істотні характеристики і закономірності розвитку; особливості професійної діяльності вчителя (педагогічне новаторство). При цьому, не вивчаються або вивчаються в незначній мірі в нашій педагогіці: залежність поширення нововведень від якості інноваційної діяльності вчителя, закономірності сприйняття нововведень учителями, технологія інноваційної підготовки вчителя, критерії оцінки інноваційної діяльності вчителя, зняття психологічних бар'єрів, тощо.

Мета (Purpose). Об'єктивна необхідність модернізації шкільної освіти, проектування її інноваційного розвитку, підвищений інтерес педагогів - практиків до сутності інноваційної діяльності, з'ясування її змісту, умов та механізмів розвитку спонукав до уточнення феномену інноваційної діяльності вчителя в умовах змін.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, вивчення передового досвіду.

Результати (Results). Розвиток педагогічної інноватики в нашій країні пов'язано з масовим суспільно-педагогічним рухом, який має наявну потребу у швидкому розвитку освіти і невмінням, а іноді, і небажанням педагогів її реалізувати. Зростання масового характеру застосування нового загострило потребу переосмислення нових функцій сучасного вчителя; змісту, методик, технологій його інноваційної діяльності.

Термін «інноваційність» є похідним від лексеми «інновація» (лат. «*innovation*»), що в перекладі з англійської означає: нововведення, раціональна пропозиція щодо зміни технології, організаційної стратегії виробництва загалом чи продукту зокрема, спрямованої на досягнення більш високих результатів відповідного процесу або вироблення нової цінності.

На науково-методологічному й навчально-методичному рівнях освіти інновації бачаться як реалізоване в освітньому просторі нововведення (у структурі закладів освіти, змісті, формах, технологіях, методиках, методах, прийомах, засобах навчальної діяльності і виховання особистості, у змісті й формах управління освітніми системами, у підходах до соціальних послуг у галузі шкільної освіти, що суттєво та позитивно впливає розвиток інноваційної діяльності вчителя. Однак цей процес здебільше носить стихійний характер, що в значній мірі пояснюється відсутністю наукових досліджень і рекомендацій щодо вдосконалення та розвитку інноваційної діяльності вчителя. Розпочате «масове впровадження» вже існуючих педагогічних систем, окремих методик, навчальних курсів, предметів, дисциплін характеризується поєднанням інноваційних програм з уже існуючими навчальними планами і програмами, співіснуванням представників різних педагогічних концепцій, невідповідністю нових типів навчальних закладів вимогам держави і суспільства, потребою в нових підручниках і програмах, у новій якості учителя-новатора, тощо.

Інший аспект проблеми інноваційної діяльності полягає в пристосуванні нововведень до нових умов. Він пов'язаний з тим, що в діяльності вчителя нерідко виникає необхідність перенесення технологій, змісту навчання і виховання з інших галузей або тих концепцій, які були розроблені в минулому в сучасні умови. Зазвичай, вчитель здійснює механічне перенесення, що призводить до втрати сенсу нововведення в умовах ігнорування специфіки закладу освіти, його історії та традицій.

Особливої актуальності набуває і проблема впровадження нововведень, які не забезпечують розвиток школи. Тоді виникає необхідність передбачити нові варіанти її розвитку, що в свою чергу пов'язано із розвитком інно-

ваційної діяльності вчителя, сформованістю його творчого мислення. Бо саме інноваційна педагогічна діяльність, пов'язана з відмовою від відомих штампів, стереотипів у навчанні, вихованні та розвитку особистості учня, виходить за рамки діючих нормативів, створює нові нормативи особистісно-творчої, індивідуальної спрямованості діяльності вчителя, нові педагогічні технології, що реалізують цю діяльність. У такій діяльності вчитель-новатор реалізує себе як носій соціальних інновацій.

Забезпечення інноваційної діяльності передбачає дослідження групи питань, які досліджують виявлення соціокультурних, морально-духовних чинників, що детермінують потребу в розширенні інноваційної діяльності та новому соціальному типі особистості вчителя, здатного до її реалізації; виявлення у зв'язку з цим особливостей розвитку педагогічного професіоналізму і можливостей підвищення його інноваційного потенціалу в масовій практиці, вироблення методичних рекомендацій щодо переведення наукових інновацій в масову практику.

Відповідно до означеного, можемо стверджувати, що розвиток інноваційних процесів у освіті на сучасному етапі є об'єктивною закономірністю, яка обумовлена: інтенсивним розвитком інформаційних технологій у всіх сферах людського буття; оновленням змісту сучасної філософії освіти, основою якої став загальнолюдський ціннісний аспект, гуманістичний характер взаємодії учасників навчально-виховного процесу; необхідністю підвищення рівня активності і відповідальності педагога за власну професійну діяльність, спрямовану на формування творчої особистості вихованця, готовності до сприйняття та активної діяльності в нових соціально-економічних умовах.

Педагогічна діяльність завжди орієнтується на певний сенс, тобто на знання, які слід опанувати в процесі навчання, і на якості особистості, які необхідно виховати. Залежно від того, які цінності домінують при цьому, педагогічна діяльність в освітніх перетвореннях може мати традиційний або розвивальний характер.

Саме тому, важливою складовою професійної діяльності педагога є інноваційна педагогічна діяльність яка спрямована на оновлення та розвиток системи освіти. Вона є результатом активності людини не стільки в пристосуванні до зовнішнього середовища, скільки в зміні його в особистих і суспільних потреб та інтересів.

Інноваційна діяльність, будучи складним і багатоплановим феноменом, за своїм змістом охоплює процес взаємодії індивідів, спрямований на розвиток, перетворення об'єкта, на переведення його в якісно новий стан; системну діяльність по створенню, освоєнню і застосуванню нових засобів; особливий вид творчої діяльності, що об'єднує різні операції і дії, спрямовані на отримання нових знань, технологій, систем. Всі ці прояви характеризують інноваційну діяльність у педагогічній сфері.

В системі шкільної освіти інноваційна діяльність здійснюється на *всеукраїнському, регіональному* рівнях та на *рівні окремого навчального закладу*. Рівень інноваційної освітньої діяльності визначається її змістом (*розробка, розповсюдження чи застосування інновації*), а також масштабністю змін, що вноситимуться у систему освіти внаслідок застосування запропонованої інновації.

Інноваційна освітня діяльність *всеукраїнського рівня* передбачає апробацію інновацій та експериментальну перевірку продуктивності й можливості застосування у системі освіти:

- освітніх, дидактичних систем;
- державних стандартів освіти, базового компонента змісту дошкільної освіти, інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, змісту професійно-технічної освіти, нормативної частини змісту вищої, післядипломної освіти.

Інноваційна освітня діяльність *регіонального рівня* може здійснюватись у системі освіти області й передбачає:

- апробацію інновацій, розроблених у ході експериментів регіонального рівня;
- експериментальну перевірку продуктивності й можливості застосування інновацій.

Інноваційна освітня діяльність *на рівні окремого навчального закладу* передбачає:

- застосування інновацій;
- експериментальну перевірку продуктивності й можливості застосування інновацій .

Оскільки освітні (педагогічні) інновації – це результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем, *прямим продуктом* творчого пошуку можуть бути нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні. *Побічним продуктом* інновацій як процесу творчої діяльності є зростання педагогічної майстерності вчителя і керівника, рівня його культури, мислення, світогляду. Тобто творчий пошук веде до розвитку цілісної системи особистості педагога. Творчий пошук також суттєво впливає й на особистість учня. Учні більш цінують учителів, які запроваджують інновації, на таких уроках вони працюють активніше, у них пробуджується бажання випробувати й власні можливості в інноваційній діяльності [8].

У зв'язку з цим виключно важливого значення набуває інноваційна діяльність вчителя загальноосвітнього навчального закладу, яка

заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямованої педагогічної діяльності, орієнтована на зміну і розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, отримання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

Саме тому, інноваційна діяльність вчителя в системі загальноосвітнього навчального закладу розглядається як багатоаспектний феномен, що забезпечує доцільні нововведення, які характеризуються закономірним взаємозв'язком об'єктивних (професійно-функціональних) і суб'єктивних (індивідуально-особистісних) характеристик його професійної готовності, як особистісна функціональна якість.

На основі усвідомлення сутності цивілізаційних і соціокультурних процесів, аналітичного огляду положень нормативних документів, студіювання наукових розвідок розглянемо модель інноваційної діяльності вчителя, яка містить цільовий (цілі, завдання, принципи), мотиваційний, креативно-змістовний (напрямки інноваційної діяльності), технологічний (форми, методи та педагогічні умови), оцінювально-критеріальний (критерії оцінювання) компоненти, спрямовані на підвищення якості шкільної освіти.

Розглянемо коротко зміст компонентів моделі інноваційної діяльності вчителя, яка пов'язана з процесами самовизначення - ставлення до нового, зміна себе, своєї професійної позиції, подолання перешкод щодо власної самореалізації [4,5,9].

Перш за все, інноваційна діяльність здійснюється під впливом домінуючих мотивів. Це можуть бути: 1) зовнішні стимули (матеріальна винагорода, присвоєння вищого розряду, службова необхідність, тощо); 2) мотиви зовнішнього самоствердження педагога або мотиви престижу, тощо; 3) професійні мотиви (бажання вчити і виховувати школярів якісно, спрямованість інновації на учнів, тощо); 4) мотиви особистісної самореалізації.

Як бачимо, саме мотивація вчителя забезпечує його індивідуально-творчий підхід до інноваційної діяльності, передбачає усвідомлення педагогом себе як творчої індивідуальності, визначає професійно особистісні якості, які потребують вдосконалення і коригування. Потреба в удосконаленні є основним мотивом і стрижневою якістю вчителя-новатора.

Другий компонент – змістовно-креативний (здатність породжувати нові ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації та інше). Лінія його розвитку починається від наслідування досвіду, концепції, ідеї, окремого прийому, форми і методу. Надалі педагог переходить до копіювання через творче наслідування. Наступний етап – власна творчість, коли вчитель, беручи за основу ідею, повністю розробляє зміст, методи і форми її реалізації. На четвертій стадії – справжня творчість (створення нових за задумом культурних або матеріальних цінностей) – педагог створює свою власну оригінальну концепцію, методiku навчання і виховання.

Технологічний або операційний компонент інноваційної діяльності вчителя може бути представлена таким чином: - особистісно-вмотивована переробка існуючих освітніх проектів, їх самостійна інтерпретація, виокремлення та класифікація проблемних педагогічних ситуацій, активний пошук інноваційної інформації, ознайомлення з нововведенням; - професійно-вмотивований аналіз власних можливостей щодо створення або освоєння нововведень, прийняття рішення про використання нового; - формування цілей і загальних концептуальних підходів до застосування нововведень; - прогнозування засобів досягнення цілей, змін, труднощів, результатів інноваційної діяльності: обговорення з колегами, адміністрацією, консультантами щодо шляхів впровадження нововведення; - створення «масиву» ідей, розробка концептуальної основи і етапів експериментальної роботи; - реалізація інноваційних процесів: впровадження нововведення в педагогічний процес і відстежування ходу його розвитку; - здійснення контролю та корекції нововведення і всієї інноваційної діяльності: оцінка результатів впровадження, рефлексія самореалізації педагога. 4. Необхідним компонентом в структурі інноваційної діяльності вчителя є рефлексія у формі самоаналізу, самооцінки, саморозуміння і самоінтерпретації власної свідомості і діяльності, а також думок і дій учнів, колег. Сформованість інноваційної діяльності може бути оцінена по одному із чотирьох рівнів: 1) адаптивний характеризується нестійким ставленням педагога до інновацій. Нововведення освоюється тільки під тиском соціального середовища; 2) репродуктивний відрізняється більш стійким ставленням до педагогічних нововведень, копіюванням готових методичних розробок з невеликими змінами. Педагог усвідомлює необхідність самовдосконалення; 3) евристичний рівень характеризується великою цілеспрямованістю, стійкістю, усвідомленістю шляхів і способів впровадження нововведень. Педагог завжди відкритий новому, шукає і впроваджує нові способи педагогічних рішень; 4) креативний рівень відрізняється високим ступенем результативності інноваційної діяльності, високою чутливістю до проблем, творчою активністю. Педагог цілеспрямовано шукає нову інформацію, створює авторські школи, охоче ділиться педагогіч-

ним досвідом, тощо. Інтуїція, творча уява, імпровізація займає важливе місце в діяльності таких вчителів.

Модель інноваційної діяльності вчителя формалізується за таких педагогічних умов: а) формування у педагога потреби в освоєнні нового; б) розвиток творчої ініціативи; в) мотивація і готовність вчителя до інноваційної діяльності; г) наявність індивідуальної програми вчителя щодо професійного саморозвитку; д) систематичний моніторинг результатів професійного розвитку вчителів на основі інноваційних ідей в умовах модернізації освіти.

Висновки і перспективи (Discussion). Таким чином, ми можемо констатувати, що розвиток інноваційної діяльності вчителя обумовлений модернізацією української шкільної освіти та є нагальною потребою щодо практичного осмислення і дієвого впровадження в освітній процес сучасного загальноосвітнього навчального закладу. Сутність, структуру і зміст інноваційної діяльності вчителя необхідно розглядати як нову якість творчої особистості вчителя. Розвиток інноваційної діяльності вчителя в школі це сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених об'єктивних і суб'єктивних умов процесу навчання та виховання; результат цілеспрямованого відбору, конструювання та творчого застосування нововведень у змісті, організаційних формах і методах шкільної освіти (шкільні методичні об'єднання, творчі групи, майстер-класи; проблемне навчання, інформаційно-комунікативні технології, тощо).

Реалізація моделі розвитку інноваційної діяльності вчителя можлива за умови його готовності до інноваційної діяльності в школі, яка полягає у формуванні потреби педагога в новому знанні, розвитку професійної майстерності, осмисленні і творчому перетворюванні інноваційних методик, технологій.

Список використаних джерел

1. Ангеловски К. Учителя и инновации. – М.: Просвещение, 1991. – 160с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко (гол.редактор). – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
3. Громовий В.В. Лідери освіти ХХІ століття: ми йдемо! – Кіровоград: Асоціація лідерів освіти України, 2006. – 30 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Кузьміна Н.В. Стратегія розвитку системи акмеологічних наук / Проблеми розвитку системи акмеологічних наук. Наукова сесія 30-31 січ. 1996 г. / Н.В. Кузьміна. -СПб., 1996. - С.7-39.
6. Лазарев В. С. Педагогическая инноватика : объект, предмет и основные понятия [Текст] / В. С. Лазарев, Б. П. Мартиросян // Педагогика. – 2004. – № 4. – С. 11–21.
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України №344/2013) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html> – Назва з екрана.
8. Педагогічні інновації у сучасній школі / за ред. Єрмакова І.Г. – К.: Освіта, 1994. – 88 с.
9. Психологія. Словник / За заг. ред. А.В.Петровського, М.Г.Ярошевський. - 2е изд., Испр. и доп. - М. : Политиздат, 1990. - 494 с.
10. Огневюк В. А. К проблеме развития научного направления интегрированного исследования сферы образования / В. А. Огневюк, С. А. Сысоева // Вестник высшей школы. – № 3 (март, 2014). – С. 22–30.
11. Освітній менеджмент: навчальний посібник / за ред. Даниленко Л.,

Карамушки Л. – К.: Шкільний світ, 2003. – 394 с.

12. Сластенін В. А. Педагогіка: інноваційна діяльність / В. А. Сластьонін, Л.С. Подимова. - М.: ИЧП "Вид-во Магістр", 2012. - 224 с

13. Шемет П.Г. Педагогічні інновації як умова розвитку освіти регіону. – <http://ipe.poltava.ua/>.

14. Феномен інновацій : освіта, суспільство, культура : монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

15. Хуторской А. В. Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В.Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

References

1. Anhelovsky K. Uchytelia y ynnovatsyy. – М.: Prosveshchenye, 1991. – 160 s.

2. Honcharenko S. U. Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk / S. U. Honcharenko (hol.redaktor). – К.: Lybid, 1997. – 374 s.

3. Hromovyi V.V. Lidery osvity KhKhI stolittia: my ydemo! – Kirovohrad: Asotsiatsiia lideriv osvity Ukrainy, 2006. – 30 s.

4. Dychkivska I. M. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii : Navchalnyi posibnyk / I. M. Dychkivska. – К.: Akademvydav, 2004. – 352 s.

5. Kuzmina N.V. Stratehiia rozvytku systemy akmeolohichnykh nauk / Problemy rozvytku systemy akmeolohichnykh nauk.Naukova sesiia 30-31 sich. 1996 h. / N.V. Kuzmina. -SPb., 1996. - S.7-39.

6. Lazarev V. S. Pedahohycheskaia ynnovatyka : ob'ekt, predmet y osnovnye poniatiya [Tekst] / V. S. Lazarev, B. P. Martyrosian // Pedahohyka. – 2004. – № 4. – S. 11–21.

7. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku (Ukaz Prezydenta Ukrainy 344/2013) [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html> – Nazva z ekrana.

8. Pedahohichni innovatsii u suchasni shkoli / za red. Yermakova I.H. - K.: Osvita, 1994. – 88 s.

9. Psykholohiia. Slovnyk / Za zah. red. A.V.Petrovskoho, M.H.Yaroshevskiy. - 2e yzd., Yspr. y dop. - М.: Polytyzdat, 1990. - 494 s.

10. Ohneviuk V. A. K probleme razvytyia nauchnoho napravleniya yntehryrovannoho yssledovaniya sfery obrazovaniya / V. A. Ohneviuk, S. A. Syssoeva // Vestnyk vysshei shkoly. – № 3 (mart, 2014). – S. 22–30.

11.Osvitnii menedzhment: navchalnyi posibnyk / za red. Danylenko L., Karamushky L. □ К.: Shkilnyi svit, 2003. □ 394 s.

12. Slastenin V. A. Pedahohika: innovatsiina diialnist / V. A. Slastonin, L.S.Podymova. - М.: YChP "Vyd-vo Mahistr", 2012. - 224 s

13. Shemet P.H. Pedahohichni innovatsii yak umova rozvytku osvity rehionu. – <http://ipe.poltava.ua/>.

14.Fenomen innovatsii : osvita, suspilstvo, kultura : monohrafiia / za red. V. H. Kremenia. – К.: Pedahohichna dumka. – 2008. – 472 s.

15. Khutorskoi A. V. Pedahohycheskaia ynnovatsyia : uchebnoe posobyie dlia studentov vysshykh uchebnykh zavedenyi, obuchaiushchyhsia po pedahohycheskoi spetsyalnosti / A. V. Khutorskoi. – Moskva : Akademyia, 2008. – 256 s.

ПРОБЛЕМА РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧИТЕЛЯ В НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ РЕЦЕПЦИИ

И.Б.Спивакова

Аннотация. Модернизация современного школьного образования требует от каждого учителя выполнение функций инноватора, способного в ежедневной работе внедрять новейшие идеи, концепции, методики обучения. В статье анализируется инновационная деятельность учителя в условиях изменений, модель инновационной деятельности учителя, которая рассматривается как целостная система проявления черт личности, способствуют развитию инновационной деятельности в общеобразовательном учебном заведении.

Ключевые слова: инновации, инновационная педагогическая деятельность, профессионально значимые качества педагога, критерии и показатели.

PROBLEM DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ACTIVITY OF THE TEACHER IN SCIENTIFIC RECEPTION

I. B. Spivakova

Abstract. Modernization of the modern school requires each teacher perform functions innovator, capable in their daily work to implement new ideas, concepts, methods of teaching. The article analyzes the innovative activity of the teacher in the conditions change, the model teacher innovation, which is seen as a holistic system manifestations of personality traits contribute to the development of innovative activity in secondary schools.

Keywords: innovation, innovative educational activities, professionally significant qualities of the teacher, criteria and indicators.

УДК: 377.8:349.243:167.7

ПРОВІДНІ ПРИНЦИПИ ПРОЕКТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ЦІЛЕСПРЯМОВАНОГО ФОРМУВАННЯ САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ АГРОЕКОЛОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

А. М. СУК, аспірантка кафедри методики навчання
та управління навчальними закладами

Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: ainales@list.ru

Анотація. У статті обґрунтовано проблему вдосконалення проектування процесу формування санітарно-гігієнічної культури у студентів агроєкологічного коледжу. На основі умов конкретного педагогічного проектування розроблено сім принципів проектувальної діяльності.

Ключові слова. Умови проектування, принципи здійснення проектувальної діяльності, студенти агроєкологічного коледжу.

© А. М. Сук, 2016